BUTTONARIUM
OGÓLNOPOLSKA
@ KOLEKCJA GUZIKÓW

www.buttonarium.eu

Karta katalogowa guzika btrm007593

Dane szczegółowe

Właściciel:	**greg1944**
Kraj:	**Polska**
Okres historyczny:	**I Rzeczpospolita (Polska)**
Znaleziono:	**łódzkie**
Materiał awersu:	**cynowo-ołowiany**
Materiał rewersu:	**g.jednorodny**
Wykończenie:	**brak**
Sygnowanie:	**! Bez sygnatur wytwórcy**
Wytwórca:	**! Bez sygnatur wytwórcy**
Średnica:	**19.0 mm**
Typ uszka:	**odlew**
Rant:	**●---**
Profil:	**|#| - odlew, płasko-płaski**

Występujące elementy

- numer [cyfra_1; cyfra_4; 14]

Przeznaczenie

- wojskowy

Ostatnia aktualizacja: **2016-09-07 19:30**

Opis guzika btrm007593

Polski guzik wojskowy - jazda z okresu I RP
© buttonarium.eu

Awers przedstawia liczbę 14 bez kropki, cyfra 1 na dole rozdwojona, brak wypukłego rantu na obrzeżu guzika.

Ciekawostka
Z nielicznych, dostępnych źródeł na temat guzików z okresu I RP wynika, że pierwsze wykonania numerowanych, polskich guzików wojskowych były wgłębne.

Rewers bez sygnatur wytwórcy z wyraźnie widocznymi pozostałościami po formie odlewniczej - guzik wykonano techniką odlewu ze stopu: cyny i ołowiu.

Guzik znaleziono w rzece Warcie w okolicach Sieradza w województwie łódzkim.

Przeznaczenie i datowanie
Guzik należał do żołnierza (jeźdźca) 14. szwadronu 1. Brygady Kawalerii Narodowej z lat 1789–1795.

Ciekawostka
Kawaleria Narodowa (KN), jako formacja polskiej jazdy, powstała w 1775 roku i dzieliła się na brygady, te z kolei początkowo dzieliły się na chorągwie, a później na szwadrony. Początkowo istniały 4 brygady po 24 szwadrony każda, łącznie 96 szwadronów. W listopadzie 1789 roku, zmieniono organizację w brygadach KN, z czterech dotychczasowych brygad po 24 szwadrony utworzono osiem po 12 szwadronów. Wszystkie szwadrony w KN miały ciągłą numerację - od numeru 1 aż do numeru 96. Brygady KN uczestniczyły w wojnie w 1792 roku oraz w Insurekcji Kościuszkowskiej (12.03-16.11.1794 r.), a sama KN istniała aż do III rozbioru Polski (24.10.1795 r.).

Oprócz szwadronów jazdy istniały w tym okresie też pułki (regimenty) piechoty, a także pododdziały wojsk technicznych (artylerii, inżynierów i pontonierów) oraz pododdziały floty.

Guziki z numerami szwadronów jazdy i pułków piechoty, wprowadzono wraz z nowymi mundurami w 1789 roku.

Jeśli chodzi o guziki poszczególnych szwadronów KN, to należy zaznaczyć, iż ze względu na czas wykonania, wielkie odległości w obszarze stacjonowania poszczególnych brygad i szwadronów (od Gniezna po Kijów), a co za tym idzie wielu różnych wytwórców, średnica guzików oraz krój cyfr na guzikach znacznie się od siebie różnią. Guziki te zawsze były płaskie i wykonane z białego metalu - porównaj podobne guziki z tego okresu.

Źródła

Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska - białe
Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska - żółte
AndrzejBr - Guziki Brygad Kawalerii Narodowej Wielkiego Księstwa Litewskiego, maj 2014 r.
Boczkowski W., Jaroszyński-Wolfram M., Gładki K. - GUZIKI Przewodnik dla kolekcjonerów, Warszawa 1999
Wikipedia.pl - 1 Brygada Kawalerii Narodowej (1 Wielkopolska)
Wikipedia.pl - III rozbiór Polski
Wikipedia.pl - Armia koronna
Wikipedia.pl - Armia Wielkiego Księstwa Litewskiego
Wikipedia.pl - Chorągiew (wojsko)
Wikipedia.pl - Insurekcja kościuszkowska
Wikipedia.pl - Kawaleria Narodowa
Wikipedia.pl - Polski mundur wojskowy / Umundurowanie wojsk Kościuszki
Wikipedia.pl - Struktura organizacyjna wojska I Rzeczypospolitej w 1792
Wikipedia.pl - Szwadron
Wikipedia.pl - Wojsko I Rzeczypospolitej

Wytwórca: ! Bez sygnatur wytwórcy

Starsze guziki nie były w ogóle sygnowane, zdecydowana większość guzików wykonanych techniką odlewu też nie posiadała oznaczeń wytwórcy. Niektórzy producenci nie podpisywali swoich wyrobów lub tylko czasowo ich nie znakowali (np. na początku swojej działalności). Francuskie guziki wojskowe, z okresu wojen napoleońskich, przeważnie nie były sygnowane, zwłaszcza te z uszkiem typu *koszyczek*. Współczesne, cywilne guziki ozdobne w zdecydowanej większości nie posiadają żadnych oznaczeń wytwórcy. Na podstawie braku sygnatury trudno wyciągać jakiekolwiek wnioski na temat wytwórcy, czy chociażby kraju pochodzenia. Jedyną podpowiedzią jest budowa guzika, która w pewnych sytuacjach może być pomocna w przypisaniu danego guzika do producenta, kraju, czy epoki.

Przy opracowaniu opisu wykorzystano informacje od użytkowników oraz wnioski z analizy guzików w Buttonarium.
Jeśli chciałbyś coś dodać do tego opisu, to napisz poniżej komentarz. ***Nie zapomnij podać źródeł tych informacji.***

Ostatnia aktualizacja: **2017-11-15 08:45**

Plik wygenerowano ze strony www.buttonarium.eu 2026.11.23